

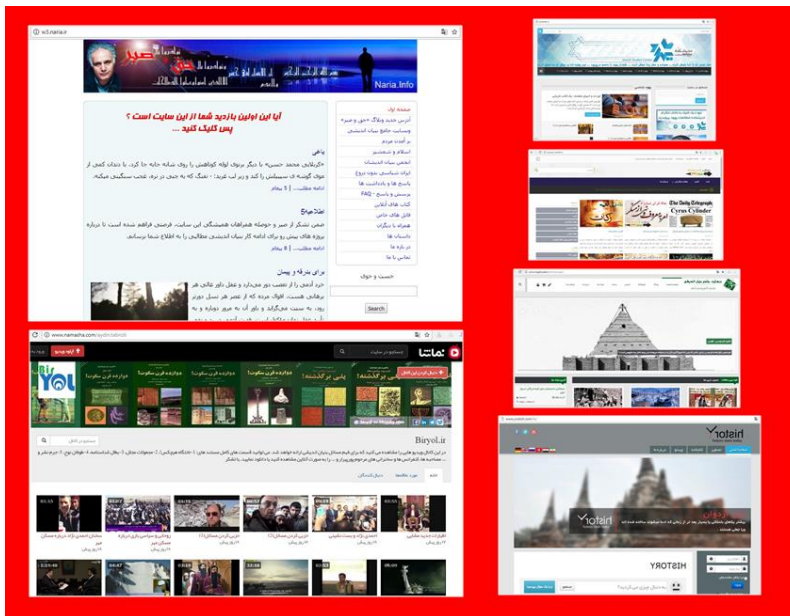
۲۰۱۸/۰۳/۱۸

مصطفی «عمرزی»

این رُخ تاریخ

برداشت ما از تاریخ، بیشتر به مفهوم عمق تاریخی واحد های سیاسی بوده است. چنین برداشتی در صد سال اخیر، بدون شک به مفهوم شکل گیری ملت ها در واحد های سیاسی به کار رفته است. در واقع چند طبقه ی تاریخ، در تداوم بشری، این موضع را توجیه

می کند؛ اما این، به معنی نفس مساله ی تاریخی نیست. تنازع سیاسی، استعمار و مناقشه، در تعیین نگارش تاریخ، به ابزار و ترفند هایی متوسل می شوند که بر اثر آن ها، دید تاریخی نسبت به گذشته، دنبال استخراج مفهوم خاص باشد. بر این اساس، تنوع تاریخی، قربانی برداشت خاص می شود و اغماض بر واقعیت های دیگر، نسخه هایی از تواریخی می شوند که در زمان حال ستیز، ضرورت ها برای مستقبل را به تعریف و تبیین محدود بکشانند. عبدالحسین زرین کوب، کتاب جالبی دارد به نام «تاریخ در ترازو». در این کتاب، حد مورخ به معنی نگارگر ماضی، به این منطق

توجه می کند که اگر تاریخ، وسیله ی قرانت گذشته است، خوبیت آن در کناره گیری مورخ از تمام جوانب، می تواند نسخه ای ارایه کند که در متن آن، تنوع انسانی در گسترده گی واقعیت های تاریخی، بیشتر به مفهوم کارنامه ی انسانی شناخته می شود. در این تعریف، قرانت خاص از گذشته، مجال نمی دهد انحراف تاریخی به منظور ساخت آدرس خاص، تنازع بشری به مفهوم مادون و مافوق، به مکتب های غیر اخلاقی و نژادی تقسیم شود. درست به اساس این منطق، خردورزان زیادی شناخته می شوند که در قرانت خاص تاریخ، فقط دنبال برآورد نیاز های سیاسی یا هویت های برتر و متفاوت نیستند. آنان با دنبال کردن تاریخ راستین، بیشترین سعی کرده اند در اعماق گذشته، روایتی به حقیقت برسد که بر اساس گرایش های انسانی، فرهنگ های متفاوت در پهلو هایی گوناگون، به مردمان امروز رسیده اند و مهم تر از همه، شناخت خوب و بد آن ها، کمک می کند رابطه ی بشری به مفهوم انسانی، در حد نگرش هایی سقوط نکند که از زمان پیدایش ناسیونالیسم به معنی تبارز هویت قومی- ملی، طرز متفاوتی از برخورد و تقابل انسانی رونما شده است.

شناخت بنیانی، عمیق، علمی و منطقی از گذشته، بیشتر از همه از رنگ های تصنعی برتر و پایین تر می کاهد. در این روایت تاریخ، گذشته، عبارت از سرگذشت مردمانی ست که در روزگار خودشان می زیستند و در این زیست، تابع واقعیت های همان تاریخ اند.

همرسانی داده های انسانی، به ویژه در عرصه ی فرهنگی، کمتر از آن کار فرهنگی نیست که با فهم ماهیت تاریخ، می کوشد تفکر برتر و پایین تر، تابع این سوء برداشت نشود که کسانی مافوق و کسانی مادون بوده اند.

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابلې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاڼوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

سرگذشت کشورها و مردمان گذشته، در تمام هویت‌های تباری، تاریخ عظیمی از افت و خیز است. هیچ‌کسی به درستی نمی‌داند تداوم قدرت و توان او، وارد کدام مرحله‌ی تاریخ می‌شود و طوالت آن در کدام اندازه، رقم می‌خورد. این رُخ تاریخ، در گفته‌های نو تاریخ، از مدتی ست که در حساب اومانستی (انسان‌گرا) شماری را واداشته است تاریخ را با نقد گسترده موشکافی کنند و در زمینه‌ی سیاسی کنونی، دقت کنند چرا روایت‌های تاریخ از گذشته، در تقابل سیاسی، عصبیت‌های خصومت‌آمیز را اكمال می‌کنند.

جنگ دوم جهانی، بر اساس آن برداشت‌هایی شکل گرفت که میلیتاریسم آلمانی با قایل شدن به روح و روان برتر، اصل انسانی را بر اساس رنگ‌ها تعریف می‌کرد. این برداشت نادرست از تاریخ، بانی ستیزی شد که پس از پایان جنگ دوم جهانی در سال 1945، فقط ضایعات انسانی آن، بیش از 50 میلیون تن بود.

واقعیت‌های واحد‌های سیاسی و تعریف منافع بر اساس توده‌های متشکله در آن‌ها، هرچند غیر منطقی نیست، زیرا در واقعیت‌های روزگار کنونی، حفظ اراضی، به معنی تحفظ توده‌هایی شناخته می‌شود که با تعاریف مشخص از هویت و جغرافیه، به تمام موازین اخلاقی، عزت نفس، نفع و شخصیت باور می‌کنند. در این حقیقت، صورت دیگری از واقعیت‌های انسانی برجسته می‌شود که هویت‌های سیاسی نامیده می‌شوند. عوامل مختلفی می‌توانند در تعیین سرنوشت، ابزار گسل یا وصل شوند، بنابراین توجه بر خوانش تاریخی، بر اساس واقعیت‌هایی که وجود داشتند، اما تحریف شدند، این رخ تاریخ را معرفی می‌کند که با افزودن بر مبحث انتقاد، عواملی را تبیین کنیم که در واحد‌های سیاسی، مردم را در التهاب برتر و کم‌تر به مخاصمه و جدل می‌کشانند.

روشنگری‌های چند دهه‌ای اخیر، به ویژه در حوزه‌ی زبان دری، به ما نیز رسیده است. دنیای مجازی، فرامرز‌های شد که با منطق «هیچ چیزی نماند» کمک می‌کنند دسترسی به تنوع یافته‌ها، ساحه‌ی دید از منظر نگرش یک نواخت و فاقد اصل قناعت را به وسعت بکشاند و در این گسترده‌گی، این رخ تاریخ نمایان شود که در حقیقت آن چه تا این زمان از تاریخ می‌شناختیم، دلخواسته‌هایی بودند که بر اساس غرض، سیاست و سلیقه، اجازه نمی‌دادند تعریف تاریخی، به توضیح واقعی زنده‌گی مردمانی برسد که «مشکل»، «دشواری»، «ستم»، «غم» و «اندوه»، جزو لاینفک بهترین تمدن‌هایش نیز بوده است.

و اما در این نوبت، توجه افغانان را به آن یافته‌های تاریخی می‌خواهم که با آگاهی بر آن‌ها، بدون شک دید آنان روی طرف‌های درگیر سیاسی - که از سوء برداشت‌ها، ستیز و تقابل را رنگ سیاه و سفید می‌دهند - اثر می‌گذارد. خواننده‌گان این رخ تاریخ، در حالی که با دنیای جدیدی از نگرش و ابتکار کار تاریخی مواجه خواهند شد، در این دانش، این احساس تبارز می‌کند که عوامل مختلفی در شکل‌گیری مواضع سیاسی جناح‌های متخاصم دخیل بوده‌اند. رد اغراض و سوء استفاده از تاریخ، در روشنگری‌هایی که یافت شده‌اند، به این اولویت می‌رسد که برای سلامت اجتماعی، گذشته را از نو، اما با دید انسانی مرور کنیم.

در 24 سایت و وبلاگی که به جز یکی (عربی)، همه به زبان دری‌اند، صد‌ها تحقیق، مقاله، نگارش، تفسیر، تحلیل، تبصره، خبر و ده‌ها جلد کتاب گرانبهای رایگان یافت می‌شوند که از زمان آشنایی با آن‌ها، توان این قلم، برای پاسخگویی و یافت راه حل، کم نیاورده است.

آدرس‌های زیر، بر مبنای منطق «بنیان اندیشی»، شکل یافته‌اند. ریشه‌یابی، اصل مهمی در شناخت معضلات و دشواری‌هاست.

وب سایت‌ها:

وب سایت ابروتسی:

<http://www.yrotsih.com/fa>

وب سایت بنیان اندیشی:

<http://bonyan-andishi.ir>

وب سایت حق و صبر:

<http://www.haghosabr.ir/home.aspx>

وب سایت پژوهش‌های ایرانی:

<http://ghiasabadi.com>

وب سایت اندیشکده مطالعات یهود:

<http://jscenter.ir>

وب سایت عبدالله شهبازی:

د پانو شمیره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوئ. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپیکنی د لیکنیزې ښې پازوالې د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

<http://www.ashahbazi.org/Plutocracy/index.htm>

وب سایت استاد سلام محمدی:

<http://www.salammohammadi.com/fa/index.php>

وب سایت نماشا (حاوی ویدیو ها و فلم ها):

<http://www.namasha.com/aydin.tabrizli>

وب سایت ناریا:

[/http://w3.naria.ir](http://w3.naria.ir)

وب سایت ویکی ناریا:

[/http://wikinaria.info](http://wikinaria.info)

وبلاگ ها:

وبلاگ تلنگری بر تاریخ:

[/http://teresaath.blogspot.com](http://teresaath.blogspot.com)

وبلاگ کنکاش در تاریخ:

[/http://biryol.blogspot.com](http://biryol.blogspot.com)

ایرانی گری؛ حق و صبر:

[/http://iranigari.blogfa.com](http://iranigari.blogfa.com)

وبلاگ حق و صبر:

[/http://naryna.blogspot.com](http://naryna.blogspot.com)

وبلاگ حق و صبر (به زبان عربی):

[/http://haghvasabr2.blogspot.com](http://haghvasabr2.blogspot.com)

وبلاگ کتاب و حکمت 1:

[/http://mobina46.blogfa.com](http://mobina46.blogfa.com)

وبلاگ کتاب و حکمت 2:

[/http://vindex.blogfa.com](http://vindex.blogfa.com)

وبلاگ دروغ های شیرین:

[/http://onroyseke.blogfa.com](http://onroyseke.blogfa.com)

وبلاگ ستاره گان دروغ و خیانت:

[/http://purpirar.blogspot.com](http://purpirar.blogspot.com)

وبلاگ اولترا امپریالیسم:

[/http://ultraimperialism.blogspot.com](http://ultraimperialism.blogspot.com)

وبلاگ شاهین:

[/http://epubba.blogspot.com](http://epubba.blogspot.com)

وبلاگ مجعولات تاریخ:

[/http://majoolatetarih.blogfa.com](http://majoolatetarih.blogfa.com)

وبلاگ تاملات فرهنگی:

[/http://kakala.persianblog.ir](http://kakala.persianblog.ir)

وبلاگ تاملی در بنیان تاریخ ایران:

<http://bonyanandish.blogspot.com>

د پانو شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالې د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ